

هاولاتی و کوردستانی نوی وەبیرھێتانهوی حیکایەتیکی چوار سال لەمەوبەر ... دئزارحەسەن

چوارسال لەمەوبەر بە هۆی کیشەییەکمەووە لەگەڵ ستافی هاولاتی " تایمی سەرەکی سلیمانی " رونکردنەووەیەکم بۆلاوکردهووە لە شیوێ دەست لەکارکیشانەووە و خستنه رووی هەندیك لەو کیشە ئیداریانەیی که ئەوسا و ئیستای هاولاتی تیی کهوتبوو، دواي چەند مانگیك " ئاسۆس هەردی " سەرنووسەری پێشتری هەفتەنامەیی "هاولاتی" و سەرنووسەری ئیستای هەفتەنامەیی "ئاوینە" لە گوشەیی هەناسەیی دواڵاپەرەیی هەفتەنامەکیاندا نووسینیکی سەبارەت بە بیزاری خەلکی کوردستان لە دەسەلاتی کوردی بۆلاوکردهووە. بابەتەکی ئامازەبوو بە داخوای هاوڵاتیانی کوردستان که خوازیاری ئەوین لە حالی حازردا هیزی هاوپیەمانان و ئەمریکا دەسەلات لە پارته سیاسیەکانی هەریمی کوردستان بستینیتەووە بۆ خاتری ئەووی ئەو ناعەدالەتی و گەندەلێانەیی کههەییە لە کوردستان که مەتر بیتەووە. ئیدی دواي ئەووە خورشت کهوتە گیانی ئازادجوندیانی بەرپرسی ناوەندی راگیانندی "ی. ن. ک" و لە رۆژنامەیی کوردستانی نویدا وەلامیکی هەپەشە ئامیزی بەرامبەر نووسینی سەرنووسەری هەولاتی دایەووە. منیش بەو پێیی ئەوکات زۆریک رەخنە و گلەبیم لە ستافی هاوڵاتی و ئەو زمانە حیزبییەیی که رۆژنامەیی کوردستانی نوی پێیدەنووسی هەبوو، بۆیە نووسینیکم لە ژیر رۆشنايي ئەو دەردەشەییە نیوان جوندیانی و ئاسۆس بۆ رۆژنامەیی کوردستانی نوی نارد. هەرچەندە چەند رۆژیک بابەتەکم لە بۆلاوکردهووە دواکەوت، بەلام خۆشەختانە بەبی دەستکاری وتارەکیان بۆلاوکردهووە که زۆریک تییبینی و رەخنە لە سەر ئازاد جوندیانی و ئاسۆس هەردی و هەردوو رۆژنامەیی کوردستانی نوی و هەفتەنامەیی هاوڵاتی تیادا بوو. پاش ماوہیەک سەردانی شاری سلیمانیم کردو و لەویندەریش بۆیە کهمجار ئازادجوندیانی و ستافی رۆژنامەیی کوردستانی نویم ناسی. ئەو کات شەر لە نیوان هاوڵاتی و کوردستانی نوی تا دەهات گەرمتر دەبوو. مام جەلالیش لە دیداریکی رۆژنامەگیریدا که لە ولاتە یەکگرتووہکانی ئەمریکا سازیدابوو، ناوی هەفتەنامەیی هاوڵاتی زۆر بە خراب بردبوو. ئەم لیدوانەیی تالەبانی خەندەقی مەملانییەکی لە بەرژەوہندی کوردستانی نویوہ گەرم ترکرد. منیش بەو پێیی تەنھا کەسێک بووم که زۆریک زانیاریم لە سەر کارە نا ئیداریەکانی هاوڵاتی بۆلاوکردهووە و ماوہیەکیش بوو لەگەڵ ستافی هەولیری هاوڵاتی کارم دەکرد، ئەووە بوو هەریەک لە توانا ئەحمەد و جەمال حوسین دیداریکی رۆژنامەوانییان لەگەڵ سازکردم بۆ خاتری ئەووی لە ریگای ئەم چاوپیکەوتنەووە مەرامەکانی خۆیان دژ بە هاوڵاتی بەرجەستە بکەن. دیدارەکیمان یەک سەعاتی خایاند، بەلام خۆشەختانە ناوہرۆکی هەقپەیفینەکیمان بەو شیوہییە نەکەوتەووە که ئەوان دەیانویست. ئیدی ئەمانیش نەک هەر بۆلاویان نەکردەووە بەلکو دواجار کاسیتەکەشیان گومکرد. لیڕەدا هەندیك لەم بۆچونانەیی خۆمتان بۆ دەنووسمەووە که لە دیدارەکیدا دەرم بریبووون. سەبارەت بە گەندەلییە ئیداریەکانی ناو هاوڵاتی وتووہ "من پیم وایە هەفتەنامەیی هاوڵاتی تاکە رۆژنامەییە که خەلکی ئیمە لەریگایەووە بە سەرچاوەی زانیاریەکان بگات، بەلام لەگەڵ ئەوہشدا لە کاری ئیداری و رۆژنامەوانی و هەیکەلییەووە ئەم هەفتەنامەییە وەک زۆریک لەم دەزگایانەیی ناوہخۆ تووشی گەندەلکاری هاتووہ. بۆیە هەمیشە رووی رەخنەم دەگرتە ئەم هەیکەلە گەندەلکارە نەک لە نەهچ و ئیشکردنی میدیایەووە". لە شوینیکی دیکەووە لە بارەیی وەلامی ئەم پرسیارەووە که دەیانگوت بۆ داوایان لەسەر نانوسیت لە دادگا وەکو مافخوراویک، منیش وتووہ "ئامادەنیم دەزگایەک و رۆژنامەنووسیک و کەسێکی هاوپیەشی خۆم ئەگەر ئاکارەکانیشم بەدل نەبیت لەگەڵ ئەوہدا بچم لە دادگایەک داوای لەسەر بنووسم که یاساکانی هی سەردەمی بەعس بن" لە رووی جیاوازیکردنیش لە نیوان میدیای ئازاد و سەربەخۆ و حیزبی و

ئۆرگانیه‌وه پێم وتن " له هیچ کاتێک ئەو هه‌ڵسه‌نگاندنانه راست دهرناچن گهر پێیان وابێت راگه‌یانندی حیزبی و ئۆرگانی له ئەه‌لی و سه‌ربه‌خۆکان ئەه‌کتیفتەر و ته‌ندروستر، بۆیه هه‌میشه لایه‌نگری میدیای نازاد و ئەه‌لی ده‌که‌م نه‌ک حیزبی و ئۆرگانی " بێگومان ئەمانه به‌شیک بوون له ناوه‌رۆکی دیداره‌که‌مان که سه‌بارهت به هه‌فته‌نامه‌ی هاو‌لاتی و کێشه‌کانی له‌گه‌ڵ رۆژنامه‌ی کوردستانی نوی سازکرا‌بوو. دیاره ئەو کات و ئیستاکه‌ش هه‌میشه ره‌خنه‌م له هه‌یکه‌لی ئیداری هاو‌لاتی و ئەو فۆرمه ره‌قه‌ی که خاوه‌ن ئیمتیا‌ز و سه‌رنووسه‌ره‌کانی ده‌یانکرد هه‌م‌بووه، که له رابردوو و حا‌لی حازردا له‌گه‌ڵ ستافه‌که‌یدا ده‌یکات به تایبه‌تی رۆژنامه‌نووسانی " شاری هه‌ولێر " که تا ئەم ساته‌ش نه‌یانتوانیوه له‌گه‌ڵ ئەم کارمه‌ندانه‌یان بی کێشه کاره‌کانیان راپه‌رێن. ئەمه‌ش بۆ ئەوه ده‌گه‌رێته‌وه که ئەم جو‌ره تیگه‌یشتنه بۆ کاری میدیایی که کاریکی ده‌سته‌جه‌معییه نه‌ک ستوونی تۆتالیتاریانه، به‌لام ئەو ئاکاره ئیداریه‌ی که هاو‌لاتی پێی هه‌ڵده‌ستێت زیاتر له ئەخلاقیاتیکی سه‌ربازگه‌یی ده‌چێت، نه‌ک میدیایی. بۆیه لێره‌دا هه‌ردوو پیکهاته‌ی هاو‌لاتی و کوردستانی نوی له رووی هه‌یکه‌له‌وه ده‌که‌ونه نێو یه‌ک خانه‌ی شرو‌فه‌کردنه‌وه، به‌ومانایه‌ی له‌ره‌وتیکی سیاسی به‌لشه‌فیانه ده‌چن، ئەمه‌ش گه‌رانه‌وه‌یه بۆ یه‌ک ئایدۆلۆژیا و جیهانبینی، ئینجا ئەم رو‌ئیا‌یه چ سیاسی یان ئەخلاقی و کلتوری و کۆمه‌لایه‌تی بیت گ‌رنگ نییه، به‌لکو گ‌رنگ ئەوه‌یه هه‌ردوو پیکهاته‌که هه‌مان وێناکردن و ره‌هه‌ندی خو‌ ته‌ریک‌کردن وهرده‌گ‌رن له هه‌ر ئەگه‌ری نوی بوونه‌وه و تازه کردنه‌وه‌یه‌ک له نێو هه‌یکه‌لی ئیشرکردنیاندا، ئەم لاته‌ریک بوون و جو‌ره دیدانه ده‌گه‌رێته‌وه بۆ فکری خو‌ سه‌پاندن و خو‌ به راستزانی له چاو بوعه‌ده‌کانی دیکه‌وه. هه‌لبه‌ته ئەم یه‌ک دیدگایه‌ش به‌ده‌ر له‌وه‌ی کوشنده‌ترین با هۆزی دژ به دنیای رۆژنامه‌گه‌رییه، له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا زۆریک به‌ها و میسداقیه‌تی کاری میدیایش ده‌شویوینیت، شیواندنیک که بارته‌قای کوده‌تایه‌کی سه‌رنه‌که‌وتوو پاشماوه‌کانی زیان به‌خش ده‌بن بۆ ئەو جو‌ره واقیع و کۆمه‌لگایانه. له‌م سۆنگه‌یه‌وه ده‌گه‌ینه ئەو راستیه‌ی که هه‌ردوو رۆژنامه به‌ شیوه‌یه‌ک له شیوه‌کان ده‌چنه‌وه هه‌مان بازنه‌ی ره‌خنه لێگ‌رتنه‌وه، ره‌خنه‌یه‌ک که دوا‌جار قسه له‌سه‌ر هه‌م جیاوازیه‌کانیان و هه‌م لێکچونه‌کانیان بکه‌ین. لێره‌دا بۆخاتری ئەوه‌ی چیت درێژه به‌و حیکایه‌ته‌ نه‌ده‌م که میکانیزمه‌کانی ره‌خنه لێگ‌رتنی هاو‌لاتی و کوردستانی نویم له‌لا زیاتر ده‌کات، راسته‌وخۆ دێمه سه‌ر ئەو باسه گه‌رمه‌ی که ئیستا ئاسایشی سلیمانی و ئەجندای سیاسیانە رۆژنامه‌ی کوردستانی نوی له دژی ستاف و هه‌فته‌نامه‌ی هاو‌لاتی پێی هه‌ڵده‌ستن. له سه‌رووی هه‌مووشیاندا که پێویسته ئیمه‌ی رۆژنامه‌نووسان هه‌ستی پێبکه‌ین و دا‌کوکی لێبکه‌ین بێگومان ئەو شیوه و جو‌ره شه‌ر فرۆشتن و تاوانبارکردنه‌ی هاو‌لاتیه‌ی که وا ده‌ری ده‌خن ئەو هه‌فته‌نامه‌یه ئاسایشی ناوه‌خۆی شاری سلیمانی و کوردستانی به‌هه‌والیک خستۆته خه‌ته‌ره‌وه. که من پێم وایه ئەم جو‌ره هه‌لس و کهوته له‌گه‌ڵ راگه‌یاندا و هه‌وال و کاری رۆژنامه‌نووسیدا له‌لایه‌ن ئاسایشی خودی هاو‌پیشه رۆژنامه‌نووسه‌کانه‌وه له نێو راگه‌یاندا یه‌کیتی نیشتمانیاندا چی که‌متر نییه له‌ جو‌ره سانسۆکردنه که رژیمه تۆتالیتاریه‌کان به‌ناوی به‌رژه‌وه‌ندی گشتیه‌وه ده‌ره‌ق به‌ ده‌نگه جیاوازه‌کان و ئۆپۆزیسیونه‌کان ده‌یانکرد. ئەوه‌ی به‌لای منه‌وه‌ش شوینی لێدوان و هه‌لوه‌سته‌کردنیت گومانکردنه له‌و یه‌که‌ده‌نگیه‌ی نیوان ئاسایشی سلیمانی و رۆژنامه‌ی کوردستانی نویدا که ئەمه‌یان راسته‌وخۆ ده‌چیته‌ خانه‌ی پیلانیکی دیاری کراوه‌وه له دژی هه‌فته‌نامه‌ی هاو‌لاتیه‌وه. که مومکین نییه رۆژنامه به‌تایبه‌تی رۆژنامه‌یه‌کی وه‌ک کوردستانی نوی که میژوویه‌کی هه‌یه و خاوه‌نی لێشاویک کارمه‌ندوو رۆژنامه‌نووس و نووسه‌ری تایبه‌ت به‌خۆیه‌تی و منیش ماوه‌ی دوو سالان کارم تێدا‌کردوووه ئەوها به‌ ئاسانی ریگا له‌ بلا‌بوونه‌وه‌ی کاریکی رۆژنامه‌گه‌ریانه بگ‌ریت که هه‌موو لایه‌که‌مان ده‌زانین ئەم مۆدی‌لی کارکردن و هه‌وال دروستکردنه له‌ زۆربه‌ی زۆری دنیا‌دا باوه. بۆیه کوردستانی نوی کاریکی

www.kurdistan.net.org

2:39 9-2007-3 بە کاتی ناوەندی ئەوروپا

خراب و نا تەندروست دەکات گەر هەول بۆ سەرکردنی ئەو جۆرە دەنگانە بە ناوی " پاراستنی ئاسایشی نەتەوێهێه" که خۆشی دەزانیت کی ئەو ئاسایشی خستۆتە خەتەرەوه و کییه هەمیشە بە لانسەکان دەشیوینیت. هەر لێرەوهیه هەر شەر و بەهانه پێگرتنیک بە هاوالاتی ئیتر بەهەر هۆکاریک بیت که ببیتە مایه داخستنی ئەو هەفته نامەیه، هەلبەتە مەترسی ئەو ئاکاره له دواروژدا زیان بەخش دەبیت بۆ ئاییندهی کاری رۆژنامه گهری له کوردستاندا. له گهه له ههشدا بیدهنگی سەندیکی رۆژنامه نووسان و رۆژنامه وانه کانیش له ئاست ئەم جۆرە مامەلهی ئاسایش و رۆژنامهی کوردستانی نوی له گهه له ههفته نامە ی هاوالاتیدا ئەمەشیان دوا جار دەبیتە هوی خوشکردنی ئەو ریگایهی که دەرئەنجام هەموومان له نیویدا دەخنگین. چونکه موومکین نییه به پیدانی زانیاری و گه یاندنی ههوال به هاوالاتییانی هەریمی کوردستان له سەر بوونی جموو جۆلی تیروریستان له ناوچه کهدا که مافیکی سادهی خویانه به دەستیان بگات له گهه له ههه دا تو بیت دهنگیکی دیکه ی ئازادیخوازانە کپ بکهیت. بیگومان ئەم کپکردنه شیوهیهکی دیکه ی خنکاندن ی ئەو رەنگ و دەنگه پێگه یشتوانهیه که دوواروژ به های رۆژنامه گهری له سەر بیناده کریت. من قهت نه مگوتوه ستافی هاوالاتی رۆژنامه نووسی پروفیشنال و له شیوهیهی فریشته دان، به لام ئەم بۆ چونه شم ئەوه ناگه یه نیت له ئاست سانسورخستنه سەر ئەو دەنگانه که یف سازیم، به لکو به پێچه وانه وه پیم وایه ئەم مامه له یه هینده مەترسیداره وهک ئەوه وایه له چاوه نواری مەرگی خۆمان و ئازیزانمان دابین. هەر ئەوه شه وام لیده کات دوا مەترسیش بۆ ستاف و هەلسورپینه رانی کوردستانی نویش بنیرم که رۆژنامه که ی ئیوهش وهک به شیک له رپرهوی رۆژنامه گهری کوردی میژوویهکی ههیه، بویه ده لیم و اچاکه ئاگاداری ئەو سەر وه ریانە ی خۆتان بن که له ریگای کاری راگه یاندندا به دهستان هیناوه چونکه ئەو جۆرە رهفتاره تان له گهه له میدیای ئازاد و ئەهلی و به تایبه تی ههفته نامە ی هاوالاتی دوا جار عهرشی راسته قینه ی ئیوهش ده خاته ژیر پرسیار و گومانه وه.

dizarhessen@yahoo.com